

tionis, & fama, vitæq. probata. Nam & hoc in casu præsumitur iste constitutus procurator. Ita senserunt Rom. in d. conf. 44. ad fi. & in d. sing. 63. 7. in fi. & Alciat. in d. præsumpt. 3. in fin. & Tirac. in tract. de pen. legum, causa 51. num. 58. Ea est ratio, quia hic cessat omnis suspicio, quæ oriri potest ex ipsa cohabitatione, de qua quidem statim dicam.

Declaratur hic casus, vt non procedat, quædo instrumentum crediti exhibetur ab eo, qui contineat tanquã domesticus conuerti in domo ipsius conditionis, & fame. Nam tunc non præsumitur constitutus procurator, ex quo potuit esse iustitatus ea instrumenta. Ita in specie declarat Rom. in d. conf. 446. in fin. & in d. sing. 63. 7. in fin. argum. l. vnica. §. ille autem. C. de latin. liber. tollen. & ex doctrina Bar. in l. fallo. §. qui tabulas. ff. de furt. d. 1. docuit, quod si instrumentum crediti reperitur cancellatum apud debitorem, præsumitur soluisse, nisi debitor fuerit domesticus creditoris, & in eius domo conuersari conseruerit. Quæ de re dicemus in l. lib. 3. præsumpt. Verum ab hac Romani declaratione dissentiunt Felin. in d. c. coram, num. 19. vers. 2. limit. Alciat. in d. præsumpt. 3. in fi. & Crau. in conf. 80. num. 5. Ea ratione adducti, quia suspicio illa subtractionis purgatur per cautionem de rato. Responderi facile potest, quod hæc cautio rati non potest supplet defectum mandati, cum nemo admittatur sine mandato, etiam si de rato cauere velit, l. nemo. ff. de rei iud. & c. 1. de procura. Et si dicatur, hic adest mandatum præsumptum, respondetur, imò non adesse, cum illa præsumptio oriens ex instrumentis apud eum existentibus, cesset ob eam, quod domesticus sit, & ab eo subtrahere potuerit. Alia rone vsi sunt Felin. & Alciat. q. nisi ita dicamus, idem esset statuendum in quouis extraneo, quia potuit esse, quod depositi nomine receperit, sed forte non est tanta rō præsumendi depositum in extraneo, quanta suspicio furti in domestico. Ego ita distinguere conciliando opiniones, quod aut constat hunc domesticum esse malè conditionis, & fame, & tunc procedit opinio Romani, cum rectè in hunc cadat furti suspicio, & ideo non admittitur etiam cum cautione rati. Aut sumus in dubio, & tunc, cum vnusquisque præsumatur vir bonus, & quod non delinquat, iuxta l. merito. ff. pro soc. & cum magis domestici, quam non familiares, solent constitui procuratores, ob id præsumendū etiam est, hunc fuisse factum procuratorem, & ita procedit opinio Felini, & Alciati aduersus Romanum.

Nominatum in instrumento mandati, præsumi illum talem, sicuti nominatus est, etsi remotis ex regionibus venerit.

S V M M A R I V M.

- 1 Nominatus in mandato præsumitur talis, qualis in eo nominatur, si ex regionibus longinquis aduenerit.
- 2 Nuncius præsumitur talis, qui ex mandato iudicis citat.

P R Æ S V M P T. XXXV.

Debitari etiam solet, an is, qui remotis è regionibus venit cum mandato, præsumatur ille talis, qui est eo in mandato nominatus, vt tanquam talis ad iudiciū admittatur? Et præsumi affirmant Cynus, & Bal. in l. si qua per calumnia, in fin. C. de Episc. & cler. Imol. in Clem. 1. num. 14. de procurat. Cæpol. in conf. 11. num. 5. in criminal. Abb. in c. coram, num. 1. de offic. deleg. Felin. in c. 2. num. 27. de testib. Marfil. in l. si quis ne questio, num. 143. ff. de quest. latè Boer. quest. 154. & Beneuentus Straccha in tract. de mercatura, tit. mandati, nu. 30. Rebuff. in tract. nominationum, q. 14. num. 110. qui

ex sententia Marian. Soc. Sen. in tract. de citatio. art. 24. quæst. 5. in fin. idem esse scribit in nuncio, qui præsumitur ille talis, dum ex iudicis mandato aliquem citat. Nec obstat doctrina Castr. in consil. 395. videndum est vtrum, num. 2. in fin. lib. 1. quem secutus est Felin. in cap. coram, num. 10. de offic. deleg. cum dixerunt, nec literas quidem testimoniales fidè facere, illum descriptum esse illum talem, quia facile responderet, Castrensem loqui quoad probationem, non autem quoad præsumptionē, de qua nos verba facimus.

Procurator quando reuocatus præsumatur?

S V M M A R I V M.

- 1 Procurator reuocatus non præsumitur.
- 2 Mandatum ad delinquendum durare præsumitur.
- 3 Mutatio voluntatis non præsumitur.
- 4 Procurator præsumitur reuocatus, quando dominus aufert ab eo instrumenta & libros rationum, &c.
- 5 Idem si dominus ob solam suam absentiam constituat, & deinde reuertatur.
- 6 Procuratore ad lites constituto, si dominus lites causam inde reassumit, & tractare incipit, censetur reuocare mandatum.
- 7 Voluntas non præsumitur statim mutata.
- 8 Procurator non præsumitur reuocatus, si dominus aliquid facit in causa necessitate coactus, vel à iudice compulsus, & quid, quando comparat vnà cum procuratore constituto, sub num. 9. & 10.
- 11 Procurator primus præsumitur reuocatus, quando nouus fuit constitutus, & quomodo procedat, num. 22. & seq. Quod procedit etiam si secundum mandatum sit inutile, sub num. 12. Idemque licet secundus constitutus non acceptet, num. 14.
- 13 Inutile translationem legati, arguere reuocatum fuisse legatum.
- 15 Secundum mandatum factum primo procuratori constituto, facit, vt primum mandatum reuocatum censetur, si diuersam formam secundum habeat.
- 19 Diuersitas forme instrumenti secundi, facit, vt præsumatur recessum à primo.
- 17 Possidens rē ex duplicato instrumento eiusdem forme, censetur ita ex vtroque possidere, vt neutrum dici possit superfluum.
- 18 Vna interlocutoria, quando aliam similem ab eodem iudice latam, non tollat.
- 19 Secunda concessio Principis facta eadem die, & eidem personæ, cui prima, non dicitur reuocare primam.
- 20 Actio Prætoria superueniens, non reddit civilem inutile, quando ad eundem finem tendit.
- 21 An Episcopus constituendo nouum vicarium, præsumatur reuocasse primum.
- 24 Inimicitia inter dominum, & procuratorem superueniens, facit, vt præsumatur reuocatum mandatum. Idem in legatis, num. 25.
- 26 Procuratore probato viro constituto inde effecto nequam, præsumitur mandatum reuocatum.
- 27 Idem que domino renunciant liti, propter quam fecisset mandatum.
- 28 Morte mandantis expirat mandatum, & quando id procedat, à nu. 30. vsque ad nu. 40.
- 29 Morte delegatus non censetur reuocata iurisdictione delegata, quando mandauit, donec reuocari.

P R Æ S V M P T. XXXVI.

Dicimus nunc, qñ procurator præsumatur reuocatus. Et pro regula constituendum est, non præsumi reuocatum. Ita Ias. in l. sancimus, nu. 4. C. de testam. cui accedunt Alex. in conf. 81. num. 4. lib. 5. & in consil. 189. in fin. lib. 7. & Sebastian. Vant. tract. de nullit. in tit. de nullit.

de nullit. ex defect. mandati comparentium, nu. 156. & dixit præciato in loco Ias. habere locum et in mandato ad delinquendum, quod durare præsumitur. Et huius regulæ ratio ea est, secundum prædictos, quia mutatio voluntatis non præsumitur. d. J. sancimus. C. de testa. & dicemus infra lib. 6. præf. 37. vbi explicabimus, an & quæ præsumatur mutata voluntas. Receditur tamen ab hac regula, præsumptionibus, & coniecturis.

Prima est, quando dominus ab eo aufert instrumenta, libros rationum, & reliqua iura, quibus procuratoris officium exercebat. Ita scribunt Ang. in l. negocium, §. curator, ff. de appe. Rom. in conf. 449. num. 11. & in singul. 63. 7. Ias. in l. 1. in fin. C. de procur. Rip. in Rub. ff. de acq. post. nu. 3. in fi. adducti sunt tex. in l. ita tñ. §. vlt. ff. de admin. tut. & l. tutor. ff. de app. Quam quidem traditionem veram esse intellexit Alc. in tract. de præsumpt. reg. 1. præsumpt. 3. nu. 5. procedere inter ipsum dominum, qui procuratorem constituit, & procuratorem ipsum, secus quoad tertium.

Secunda est coniectura, qua dicimus, reuocatum esse mandatum, quando dominus ob solam suam absentiam constituit procuratorem, & deinde est reuersus. Nam statim quam reuersus est, præsumitur reuocasse mandatum. Ita scriptum reliquit Fulgosius in leg. qui mutam. §. non ideo. ff. mandati. quem secutus est Soc. Sen. in consil. 17. nu. 12. versic. præterea probatur, lib. 3. qui quidem intelligit, nisi contrarijs coniecturis aliter constet, & puta, si domino reuerso, presente, & patiente, adhuc vt procurator gerit, & administrat. Nam tunc non præsumitur reuocatum mandatum, vel saltem denuo concessum.

Tertia est coniectura, qua affirmamus, reuocatum præsumi mandatum, quædo procuratore ad lites constituto, ipsius lites dominus causam reassumit, & tractare incipit. Ita tradunt Inno. in c. petitorio, de procurat. gl. in c. si quem. de procur. in 6. Barto. in l. mutari. ff. de procur. Rota in decisi. 20. de procur. in nouis, & in dec. 11. & 14. eod. tit. in antiq. Soc. Sen. in consil. 17. num. 9. versic. nec probatur, lib. 3. Ias. in l. procuratoribus, num. 1. C. de procura. & Vant. in tract. de nullit. in tit. de nullit. ex defectu mandati comparentium, nu. 167. Quæ quidem præsumptio contrarijs coniecturis diluitur, vt si eadem die constitutionis procuratoris fecit. Nam statim nõ præsumitur mutasse voluntatem, iuxta l. non ad ea. ff. de condit. & demonstr. Ita declarat Soc. Sen. in d. consil. 17. num. 10. Ita quoque quando ipse dominus necessitate quadã coactus, taliquem actum necessarium facit, vt respondere positionibus. Nam tunc non præsumitur reuocare procuratorem. Ita decidit Rota in decisi. 20. num. 3. de procurat. in nouis, & in decisi. 22. de procura. in antiq. & Fel. in cap. ex parte Decani, col. penult. versic. & nota, quod de refer. Idem si à iudice fuit compulsus aliquod facere, Rota in decisi. 25. eod. tit. de proc. in antiquis. Idem quando ipse dominus comparuit vnà simul cum procuratore. Non enim tunc dicitur eum reuocare, sed ei, vt tertius assisteret, l. Paulus respondit. ff. de procura. sic in specie declarat Roma. in consil. 67. nu. 2. Idem etiam quando dominus semel solus comparuit, non facta protestatione, & se ex eo comparitionis actu nolle reuocare procuratorem, deinde iterum comparet, & protestatur, & aduersarius non contradicit. Hoc sanè casu dicendum est etiam procuratorem non præsumi reuocatum, sicuti decidit Bellamera in concl. 454. si principalis.

Quarta est coniectura, quando procurator fuit constitutus. Nam tunc primus præsumitur reuocatus, si quis cum procuratorio. §. vlt. ff. de procur. & tradunt Bal. Ang. & Castr. ibi. in fin. Bart. & Alex. in l. cum procurator. §. 1. ff. de operis noui nunc. Roin. in consil. 108. nu. 1. lib. 4. Dec. in c. cæterum, col. 1. versic. 3. regul.

de rescrip. & in consil. 430. in fin. & Sebatia. Vantius in tract. de nullitate ex defectu mandati comparentium, nu. 163. qui idem esse dixit siue in prima, siue in secundã instantia, nouus procurator constituitur. Et hæc quidem præsumptio, & coniectura locum etiam habet, quando secundum mandatum esset inutile, vt respondit Soc. Sen. in consil. 112. nu. 14. lib. 1. & confert quod dicemus infra lib. 4. præsumpt. 173. num. 3. etiam inutile translationem legati arguere reuocatum fuisse ipsum legatum à legatario, cui iam fuerat relictu. Quocirca, si constituto primo procuratore, constituitur deinde secundus qui mandatum non accepit, illud primum mandatum dicitur reuocatum. Ita Bald. & Ang. in d. l. si quis procuratorio, §. vlt. & Vantius in d. tit. de nullitate ex defectu mandati comparentium, num. 165. qui alios recenset. Rursus procedit etiam hæc coniectura, quando in eadem persona procuratoris fit secundum mandatum.

Nam per illud, secundum præsumitur à primo reuocatum. Ita Bald. in l. si quis cum procuratorio. §. vlt. in fin. & ibi secuti sunt Ang. & Castr. Qui quidem intelligunt quando secundum mandatum diuersam habet formam à primo, vt declarat Decius in l. singularia, in vlt. notab. ff. si certum pet. Paris. in consil. 88. num. 25. libro 4. & Boer. in q. 347. num. 4. & adhuc facit, quod si eadem res duobus instrumentis data est, & secundum instrumentum diuersam habet formam à primo, is dicitur habere, & possidere ex secundo, cum ob formam diuersitatem præsumatur recessum à primo, l. si quis ante. ff. de acquir. post. & scribunt Castr. & Alex. in l. qui bis idem. ff. de verborum oblig. & ibidem Ias. col. 3. vers. 3. limita. simile affert. Quando verò secundum mandatum non habet diuersam formam à primo, sed idem omnino continet, tunc illud primum non præsumitur reuocatum, sed confirmatum, atque ita poterit procurator vti quo voluerit mandato, vt scribunt Angelus, & reliqui in d. l. si quis procuratorio. §. vlt. sic dicimus, quod si quis ex duplicato in instrumento rem possidet, censetur ex vtroque ita possidere, vt neutrum dici possit superfluum, quemadmodum docuit Bart. in d. l. singularia, nu. 12. Est simile quod dicimus, si iudex duas tulit interlocutorias eadem de re inter easdem personas, quarum vna non traxerit secum executionem, vt puta, si bis dedit dilaciones, vel idem bis præcepit, tunc sanè vnã interlocutoria alteram non tollit, nec reuocat. Ita Bart. in d. l. singularia, num. 12. quem secuti sunt post alios Ias. in d. l. qui bis idem, num. 6. de verborum obligat. & Neuiz. in consil. 96. num. 5. Huc etiam pertinet tex. §. & hoc vero iubemus, in Authen. vt nulli iudicium liceat,

& c. vbi si Princeps post primam concessionem aliam faciat eodem die eidem personæ, illa prima non dicitur reuocata, sed potius confirmata. Quam traditionem manifestius probant Bald. in l. nec damnosa, num. 1. C. de precibus Imperat. offeren. & Alex. in l. 3. in princ. in 1. notabil. ff. quod quisque iuris. Et tandem ad rem nostram magis pertinet tex. l. si eum. §. 1. ver. hoc enim editio non transfertur actio, sed adiicitur. ff. de exercito. 20. actione. Quemadmodum ergo noua illa actio prætoria superueniens non reddit inutilem illam civilem, nec eam reuocasse dicitur, ex quo ad eundem finem tendit. Ita pariter, & secundum hoc mandatum dicitur primi confirmatorium, non autem reuocatorium. Nec repugnat consideratio Decij in dicta l. singularia, in vlt. notab. dicentis, dictum §. 1. loqui in diuersis actionibus. Nam responderetur, nullam esse differentiam quoad effectum, quia sicuti illa civilis sufficiebat illi creditori, vt ius suum consequeretur, & tamen noua actio prætoria superueniens non efficit primam illam esse superuacaneam, sic, & in nostro casu, secundum mandatum nõ facit primum esse superfluum, nec illud reuocat, sed potius confirmat. Non hic commemorato alia quædam leuia Decij,

